

Egendomsriskförsäkring för offentliga samfund

YH 02

Försäkringvillkor fr.o.m 1.1.2014

133 787 1 04.16

Läs särskilt de begränsande villkoren i fetstil.

Innehållsförteckning

EGENDOMSRISKFÖRSÄKRING FÖR OFFENTLIGA SAMFUND	1
Försäkringens struktur	1
ES SAKFÖRSÄKRING	1
ES 1 Sakförsäkring	1
ES 2 Försäkringsobjekt	1
ES 3 Skador som ersätts och begränsningar som gäller dem ..	2
ES 4 Säkerhetsföreskrifter	4
ES 5 Värderings- och ersättningsbestämmelser	5
ES 6 Indexvillkor	8
ES 7 Dubbelförsäkring	8
ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR	8
YL 1 Vissa centrala begrepp	8
YL 2 Information som ska lämnas innan försäkringsavtalet ingås	9
YL 3 Inträdandet av försäkringsbolagets ansvar och försäkrings- avtalets giltighet	10

YL 4 Premie	10
YL 5 Information som ska lämnas under avtalets giltighetstid	11
YL 6 Skyldighet att förhindra och begränsa uppkomst av skada	12
YL 7 Förorsakande av försäkringsfall	12
YL 8 Identifikation	12
YL 9 Otillräknelighet och nödläge	13
YL 10 Ersättningsförfarande	13
YL 11 Försäkringsersättning	13
YL 12 Krig, kärnskada och sanktioner	13
YL 13 Sökande av ändring i försäkringsbolagets beslut	14
YL 14 Försäkringsbolagets regressrätt	14
YL 15 Ändring av försäkringsavtal	14
YL 16 Försäkringsavtalets upphörande	15
YL 17 Tredje mans rätt	16
YL 18 Lag som tillämpas	16

EGENDOMSRISKFÖRSÄKRING FÖR OFFENTLIGA SAMFUND

FÖRSÄKRINGENS STRUKTUR

Försäkringen innehåller sakförsäkring (ES) samt allmänna avtalsvillkor (YL). Försäkringen innehåller sakförsäkring (ES) samt allmänna avtalsvillkor (YL).

ES SAKFÖRSÄKRING

ES 1 SAKFÖRSÄKRING

1.1 Syfte

OP Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor samt de allmänna avtalsvillkoren (YL) ersätta direkta saksador som förorsakas försäkringsobjektet av en sådan plötslig, oförutsedd skada som nämns i punkt ES 3 och de i villkoren separat nämnda övriga kostnaderna.

1.2 Försäkringsalternativ

Denna försäkring är i enlighet med vad som antecknats i försäkringsbrevet antingen en fullvärdesförsäkring eller en försäkring som grundar sig på försäkringsbeloppet. I fullvärdesförsäkringen är försäkringsobjektet försäkrat utan avtalad maximiersättning och premien baserar sig på den anmälda volymen för byggnaden. I en försäkring som grundar sig på försäkringsbeloppet är försäk-

ringsobjektet försäkrat enligt det värde som på förhand angetts för byggnaden och premien baserar sig på detta värde.

I båda försäkringsalternativen bedöms det skadebelopp som används som ersättningsgrund i enlighet med värderings- och ersättningsbestämmelserna ES 5.

ES 2 FÖRSÄKRINGSOBJEKT

Försäkringsobjekt är i försäkringsbrevet antecknad egendom på den plats (försäkringsstället) som anges i försäkringsbrevet.

Dessutom gäller försäkringen för den försäkrade egendomens del tillfälligt utanför försäkringsstället vid reparation och service eller transporter i anslutning till dem i Finland, dock i allmänhet totalt högst upp till 20 000 euro.

2.1 Byggnader

Försäkringsobjekt är de byggnader som anges i försäkringsbrevet.

Till byggnaden hör för dess användning avsedda ursprungliga eller motsvarande eller senare i hela byggnaden fast installerade konstruktioner, inventarier och ytbeläggningar.

2.1.1 Maskiner och anordningar som betjänar byggnaden

Till byggnaden hör för dess användning avsedda fast installerade

- värme-, kyl-, släcknings-, vattendistributions-, vattenavlopps-, inre regnvattenavlopps-, luftkonditionerings-, övervaknings- och dataöverföringssystem. Till värme- och kylsystem hör också värmepumpar och solpaneler samt solsamlare,

- hissar, rulltrappor och lyftdörrar,
- maskiner och anordningar som avsetts förgemensam användning i privathushåll,
- av försäkringstagaren ägda eller annars på hans risk och i byggnadens bruk befintligafasta vatten-, avlopps-, värme-, kyl-, olje-, gas- och ångledningar, elledningar, dataöverföringskablar utanför byggnaden samt maskiner och anordningar som fast anslutits till dem fram till en allmän anslutning.

2.1.2 Annan egendom i anslutning till användning av byggnaden

Av försäkringstagaren ägda eller annars på hans risk och i byggnadens bruk befintliga:

- fasta sedvanliga konstruktioner utanförbyggnaden,
- i anslutning till byggnadens bruk högst 40 m² stora byggnader av lätt konstruktion, bil-, avfalls-, lager- och andra skärmtak samt sopkärl,
- sedvanliga arbetsmaskiner och -redskap för skötsel av fastigheter som nämns i försäkringsbrevet samt deras bränslen också vid transport av dem mellan fastigheter (se ES 2.1.3)
- inventarier i utrymmen som avsetts för gemensam användning av privathushåll

2.1.3 Försäkringsobjekt utgör dock inte, om inte separat så avtalats.

- kyrkor och jordfästningskapell,
- sådana lätta konstruktioner och mindreanläggningar som avses i 131 § byggnadslagen,
- landsvägar, järnvägar, gator, flygfält och andra trafikområden samt parkeringsområden vid dem,
- berggrum och tunnlar,
- broar, dammkonstruktioner, kanaler, hamnanläggningar eller liknande vattenbyggnader,
- vattenlednings-, avlopps-, fjärrvärme- och eldistributionsnät, och inte heller
- kraftstationer och värmekraftverk
- grunden under byggnadens bottenbjälklag och grundsulor, eller armeringdärav,
- täckdikningssystem eller annat system för att hålla marken torr,
- utomstående regnvattensystem,
- bryggor och andra strandbyggnader, badbaljor och simbassänger utomhus,
- brunnar på fastighetens område med undantag för brunnar i avloppsvattensystem,
- tejpningar, ljusreklam och andra reklamer, konstruktioner, anordningar, ledningar och rörsystem som betjäna affärsverksamhet som bedrivs i byggnaden, trots att de är fast förenade med byggnaden,
- motorfordon, vars konstruktiva hastighet är över 15 kilometer i timmen och inte heller
- elström och vatten.

2.2 Lösöre

Lösöre som inte betjänar byggnadens användning (se ES 2.1), är försäkrade på den plats (försäkringsstället) som nämns i försäkringsbrevet upp till högst de belopp som anges nedan, om ej annat nämns i försäkringsbrevet:

- pengar, värdepapper och värdefulla samlingar, frimärken, kuponger samt handlingar
- i låst Euro-klassificerat eller säkerhetsklassificerat kassaskåp som motsvarar Euro-klassificeringen totalt högst upp till 10 000 euro,
- vid förvaring av egendomen i ett låst brandsäkert skåp eller i ett kassaskåp i ett annat separat förvaringsställe som är stängt på ett tillförlitligt sätt högst upp till 2 000 euro.
- ritningar, arkiv, data och program i datautrustning samt modeller och former, sammanlagt 5 000 euro, inklusive kostna-

der för övertids- och tillfälligt arbete. Försäkringen ersätter om program eller filer i elektroniskt format förstörs endast i det fall att själva apparaten eller datamediet som utgör försäkringsobjekt har drabbats av en skadasom är ersättningsgill enligt dessa villkor.

- lös egendom som tillhör arbetstagare i försäkringstagarens tjänst om egendomen finns på försäkringsstället eller på någon annan plats i samband med arbetet, 1 000 euro per arbetstagar. Försäkringen omfattar dock inte betalningsmedel, värdefullasamlingar, värdepapper och inte heller motordrivna fordon eller anordningar.
- lös egendom som tillhör kunder och som finns i försäkringstagarens besittning om egendomen har direkt anknytning till försäkringstagarens verksamhet, högst upp till 10 000 euro. En förutsättning är att egendomen om den ägdes av försäkringstagarens skulle ingå i denna försäkring. Försäkringen omfattar dock inte betalningsmedel och värdepapper.
- Försäkringsobjekt är inte heller maskiner, anläggningar eller anordningar vilkas återanskaffningsvärde är större än det belopp som nämns i försäkringsbrevet (gränsvärdet).
- Försäkringsobjekt är också leasingfinansierade anläggningstillgångar, med de begränsningar som avses ovan i punkt ES 2.2.

Försäkringsobjekt är inte följande egendomsposter, om inte annat nämns i försäkringsbrevet

- konst- och museiföremål,
- vetenskapliga eller andra samlingar,
- biblioteksböcker eller audiovisuella inspelningar,
- fordon och anordningar som drivs eller framförs med maskinkraft samt deras utrustning med undantag för sedvanliga arbetsmaskiner och redskap för fastighetens skötsel,
- luftfartyg,
- fartyg och båtar som ska registreras,
- växter och djur

2.3 Tilläggsinvesteringar

Försäkringsobjekt är dessutom investeringar som hänför sig till egendom i anslutning till försäkringstagarens verksamhet och som sker under försäkringsperioden, från det att de överlätits till försäkringstagaren, dock med de begränsningar som nedan anges i punkt ES 6.2.

Försäkringsobjekt är dock inte

- enskilda anskaffningar vilkas totalavärde är över 200 000 euro och inte heller
- enskilda anskaffningar av sådana maskiner, anläggningar och anordningar som hör till lösöret och vilkas värde är större än det belopp som avses i försäkringsbrevet (gränsvärdet).

2.4 Försäkringens subsidiaritet

Försäkringen ersätter skador på försäkrad egendom i enlighet med försäkringsvillkoren till den del andra försäkringar inte ersätter dem.

ES 3 SKADOR SOM ERSÄTTS OCH BEGRÄNSNINGAR SOM GÄLLER DEM

3.1 Skador som ersätts

Försäkringen ersätter direkta sakskaador som förorsakas av försäkringsobjektet samt i dessa villkor separat nämnda övriga kostnader, om sakskadan har förorsakats direkt under försäkringens giltighetstid av en plötslig och oförutsedd händelse. Om ett försäkringsfall är oförutsett eller inte avgörs objektivt och utgående från skadeorsaken, inte från följderna av skadan.

Ersättningen för egendomen, för respektive föremål eller egendomspost, uppgår till högst det överenskomna försäkrings-

beloppet justerat med indexet vid skadetidpunkten. (se ES 6 Indexvillkor)

Dessutom ersätter försäkringen nödvändiga kostnader för uppbrytning och igenläggning av den försäkrade byggnadens konstruktioner samt kostnader för grävning och fyllning av jord vid reparation av direkta sakskador eller vid återanskaffning.

3.1.1 Andra kostnader som ersätts

Avbrott i hyresinkomst

Försäkringsobjekt är utebliven hyresinkomst till följd av en enligt detta avtal ersättningsgill sakskada på en försäkrad fastighet

Förlust av hyresinkomst i fullvärdesobjekt

Till försäkringstagaren ersätts utebliven hyresinkomst högst 2 euro/m³ per månad beräknad på den skadade byggnadens volym. Ersättning betalas högst i ett år från det datum sakskadan inträffade. Vid beräkning av ersättningen avdras från hyresinkomsten de kostnader för skötseln av fastigheten som inbesparats.

Förlust av hyresinkomst i objekt med försäkringsbelopp

Som skadebelopp räknas högst 0,75 procent i månaden av byggnadens värde och under högst ett års tid räknat från den dag då sakskadan har inträffat. Byggnadens värde är återanskaffnings- eller dagsvärdet eller första risk beroende på hur byggnaden har inkluderats i försäkringen.

Nyckelskada

Om vid ett inbrott eller rån universalnycklar eller bostadsnycklar tillgripits, ersätter försäkringen nödvändiga kostnader för reparation av byggnadens lås då den är försäkringsobjekt. På kostnaderna görs ett årligt avdrag på 5 % för varje påbörjat bruksår från och med det andra bruksåret. Bruksåren räknas från och med början av det kalenderår som följer på installeringsåret. Avdraget uträknas så att avskrivningsprocenten multipliceras med antalet hela bruksår.

Tilläggskostnader på grund av myndighetsbestämmelse

Vid skador på byggnader ersätter försäkringen skäliga tilläggs-kostnader förorsakade av tvingande myndighetsbestämmelser om reparation eller byggnad, dock högst 20 % av den direkta sakskadans belopp, inklusive de tilläggs-kostnader som avses här.

Om försäkringen grundar sig på ett överenskommet försäkringsbelopp enligt förstarisk, utgör detta försäkringsbelopp den övre gränsen för den totala ersättningen.

Avvärjning av hotande skada

Förutom direkta sakskador ersätter försäkringen sådana skäliga kostnader enligt punkten Skyldighet att avvärja och begränsa en skada dvs. räddningsplikten i de allmänna avtalsvillkoren som förorsakas av begränsning eller avvärjning av en skada som har inträffat eller är omedelbart hotande och som ersätts ur försäkringen.

Skador på mark

Försäkringen ersätter sådana kostnader för undersökning, rengöring eller byte av mark samt transport och hantering av avfall som förorsakas av att marken på en fastighet som försäkringstagaren äger eller besitter skadas till följd av en ersättningsgill sakskada på försäkringsobjektet. Härvid förutsätts att kostnaderna gäller åtgärder på grund av en tvingande myndighetsbestämmelse och att myndighetsbestämmelsen utfärdats senast ett år efter skadefallet. De kostnader som avses här ersätts med högst 200 000 euro per skada.

3.2 Skador som inte ersätts samt andra begränsningar

3.2.1 Slitage

Försäkringen ersätter inte skador till följd av slitage, korrosion, frätning, förskämning, svampbildning, förmultning, materialtrötthet eller liknande långsamt verkande skador, och inte heller det att föremålet eller någon del av det förlorar sin funktionsförmåga.

3.2.2 Underhållskostnader

Försäkringen ersätter inte kostnader för justerings- eller underhållsåtgärder, förhandsservice eller periodisk service, avhjälpande av funktionsstörningar och inte heller för delar som byts ut i samband med dessa.

3.2.3 Tillverkningsfel och fel i utförandet

Försäkringen ersätter inte skador som genom fel i arbete, anläggning eller material, fabrikationsfel, fel i beräkningar eller ritningar eller på grund av oriktiga råd förorsakas råmaterial, halvfabrikat, produkter eller kunders egendom som lämnats för reparation, service eller behandling.

Försäkringen ersätter inte kostnader för reparation av ett föremål eller någon del av detta som har tillverkats felaktigt eller av felaktigt material, inte ens om orsaken är beräknings- eller ritningsfel, eller felaktiga råd eller anvisningar.

Försäkringen ersätter emellertid skador på den övriga försäkrade egendomen till följd av ett dylikt fel.

3.2.4 Avtal

Försäkringen ersätter inte skador eller kostnader som en leverantör eller någon annan är ansvarig för enligt avtal, garanti, serviceavtal eller annan liknande förbindelse. En skada som annars omfattas av försäkringen ersätts emellertid till den del som försäkringstagaren kan bevisa att den ansvariga parten inte kan fullgöra sin ersättningsskyldighet.

Om försäkringstagaren själv är den som tillverkat eller sålt föremålet, ersätts skadan inte, om tillverkaren eller säljaren är ansvarig enligt gängse garantipraxis i branschen.

3.2.5 Förmögenhetsbrott

Försäkringen ersätter inte skador till följd av bedrägeri, forskningering eller andra därmed jämförbara brott.

3.2.6 Förkommen och kvarglömd egendom och stöld

Försäkringen ersätter inte egendom som har förkommit eller blivit kvarglömd eller stulen

- om tidpunkten och platsen samt omständigheterna för händelsen inte kan fastställas eller
- om man först vid en inventering kan fastställa att något har förkommit.

3.2.7 Sprängningsarbeten

Försäkringen ersätter inte skador till följd av yrkesmässigt sprängnings- eller schaktningsarbete.

En skada som annars omfattas av försäkringen ersätts emellertid till den del som försäkringstagaren kan bevisa att den ansvariga parten inte kan fullgöra sin ersättningsskyldighet.

3.2.8 Egendom utomhus

Försäkringen ersätter inte skador som naturkrafter har förorsakat lösegendom som är utomhus eller i en öppen byggnad, om det inte är fråga om en anordning som är avsedd att användas i en sådan byggnad.

3.2.9 Ämnen och tillbehör för konsumtion

Försäkringen ersätter inte skador på ämnen och tillbehör för konsumtion, såsom bränslen och smörjmedel, andra vätskor, skopor, vajrar och gummidäck, som används i maskiner eller utrustning, utom i det fall att ämnet eller tillbehöret har tagit skada i samband med någon annan skada som ersätts enligt dessa villkor.

3.2.10 Kretskort och datalagringsutrustning

Försäkringen ersätter inte om ett enskilt kretskort, datalagringsutrustning eller en motsvarande komponent upphör att fungera eller inte fungerar, om inte orsaken till detta är en av den försäkrade påvisad, komponenten utomstående, plötslig och oförutsedd händelse.

3.2.11 Grundvatten

Försäkringen ersätter inte skador till följd av förändringar i grundvattenståndet.

3.2.12 Värdeinsknkning

Försäkringen ersätter inte värdeinsknkning och inte heller skador som inte påverkar egendomens användbarhet.

3.2.13 Översvämning

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas av sjögång, en förskjutning i isen eller översvämning till följd av en höjning av vattenståndet i en sjö, å, älv eller annat vattendrag.

3.2.14 Läckage i taktäckning

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats av läckage i taktäckningen, om det inte är fråga om en läckageskada som förorsakats av en plötslig och oförutsedd händelse genom yttre åverkan.

3.2.15 Läckage, fukt eller kondensvatten

- Försäkringen ersätter inte
- skador förorsakade av kondensvatten,
- skador som förorsakats av fukt, såsom röta, svampbildning, murkande eller lukt,
- skador till följd av att vätska tränger ut genom konstruktionernas vattenspärar eller i fogarna mellan rörledningar och konstruktioner, till exempel mellan golvbrunnen och flänsringen,
- skador till följd av att i punkt ES 2.1.3 nämnda system för att hålla marken torr inte har fungerat.

ES 4 SÄKERHETSFORESKRIFTER

Försäkringstagaren ska iaktta de säkerhetsföreskrifter som ges i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller annars skriftligen. Om den försäkrade har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna uppsåtligt eller genom oaktsamhet som inte kan anses vara ringa och underlåtenheten att iaktta säkerhetsföreskrifter har inverkat på skadans uppkomst eller dess belopp, kan ersättningen nedsättas eller krav på ersättning avslås i enlighet med de allmänna avtalsvillkoren.

Byggnader och maskiner ska hållas i det skick byggnadslagen, byggbestämmelserna och arbetarskyddsbestämmelserna förutsätter. (se YL 6.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter).

4.1 Brandsäkerheten

4.1.1 Heta arbeten

Vid heta arbeten ska säkerhetsföreskrifter S621 Heta arbeten iakttagas. Innan heta arbeten inleds är det skäl att med dem som utför arbetet gå igenom säkerhetsåtgärderna. I tillstånd för heta arbeten kommer man överens om saker, som ska iakttagas innan det heta arbetet inleds samt under och efter det heta arbetet.

Heta arbeten är arbeten där det uppkommer gnistor eller där man använder en flamma eller annan värme och som förorsakar brandfara. Heta arbeten vid takarbeten och vattenavskiljningsarbeten utgörs exempelvis av att det isolerande underlaget torkas med en flamma eller varm luft, att bitumen värms upp i en bitumengryta och att tätisolering fästs genom uppvärmning.

Frusna rör får inte tinas upp med öppen eld eller varmluftsfläkt.

Byggnaders sidor och soptak

På lastningsbryggor och under lastningstak får inte förvaras antändligt material, om obehörigas tillträde till dessa objekt inte har förhindrats.

Antändligt material får inte förvaras vid byggnaders ytterväggar, ifall det förorsakar en fara för att brand sprider sig till byggnaden. Faran för att branden sprider sig till byggnaden kan förhindras konstruktionsmässigt (brandsektionering EI 30 av väggen/

takkanten) eller genom att placera antändligt/brännbart material tillräckligt långt från byggnaden.

Sopor ska förvaras så att obehöriga inte kommer åt soporna, om en antändning av soporna förorsakar fara för att brand sprider sig till byggnaden.

En spridning av en brand från ett soptak ska förhindras genom att det placeras på ett tillräckligt avstånd. Soptaket ska konstruktionsmässigt ha ett tak med minst en sektionering av EI 30, med en tät brandsektionering mot byggnaden eller så ska soporna placeras i en djupbehållare.

Säkerhetsavståndet för sopkärl och annat brännbart material ska från takkantslinjen, om soptaket inte är brandsäkert eller om soporna inte förvaras i djupbehållare, vara minst följande:

4 meter	enskilda sopkärl på 240 liter och 600 liter
6 meter	rader av flera sopkärl och rullpallar för brännbart material
8 meter	soptak och växelflak som innehåller brännbart material

I trapphus och i korridorer i allmänna utrymmen får inte förvaras eller lagras några varor.

4.1.2 Släckningsanläggningar och automatiska brandlarmanläggningar

Objekt som skyddas med släckningsanordningar eller automatisk brandlarmsutrustning ska för dessa system ha ett skriftligt underhållsprogram som är uppgjort enligt gällande bestämmelser.

Släcknings- och brandlarmsanordningarna ska vara funktionsdugliga och vederbörligen kontrollerade eller underhållna samt för dessa ska finnas en utbildad anläggningsskötare.

4.1.3 Förebyggande av elektriska bränder

Elarbeten är installationsarbeten av elanordningar samt reparations- och servicearbeten av elektriska apparater och anordningar. Elarbeten får endast utföras av personer som uppfyller förutsättningarna enligt lagar, förordningar och myndighetsbestämmelser samt av företag i enlighet med givna myndighetskrav.

Innehavaren av elektriska anordningar ska ombesörja att fastighetens elinstallationer och elektriska anordningar har besiktigats i enlighet med den lagstadgade periodiska besiktningen. Med undantag för bostadsbyggnader ska elinstallationer i övriga byggnader och utomhus besiktigas med följande intervaller:

- offentliga affärs-, industri- och jordbruksbyggnader, där huvudsäkringarna är över 35A, med 15 års intervall (elanläggning besiktningsklass 1)
- mötes- och inkvarteringsrum samt stora affärsfastigheter med 10 års intervall (elanläggning besiktningsklass 2)
- explosionsfarliga rum, där tillverkning, hantering eller lagring av kemikalier eller sprängmedel kräver tillstånd av myndighet och
- elnät som nätinnehavaren använder för distribution och överföring med 5 års intervall (elanläggning besiktningsklass 3).
- Dessutom ska iakttagas de anvisningar som getts i säkerhetsföreskrifterna S331 Skydd mot elbränder.

4.1.4 Sotning och granskning av eldstäder och luftkanaler

Fastighetens ägare svarar för att sotningen ordnas. Eldstäder med luftkanaler ska sotas beroende på den typ av bränsle som används och användningsändamål enligt följande:

- vid användning av fasta bränslen, lätt eller tung brännolja eller flera olika bränslen ska eldstäder och rökgångar sotas en gång om året,
- eldstäder jämte rökkanaler i fritidsbostäder som inte är i bruk året runt ska sotas en gång på tre år.

Det är skäl att kontrollera skicket på rökkanaler och i synnerhet lätta rökkanaler i samband med sotningen.

Vid kontrollen ska uppmärksamhet fästas vid att rökkanalen är förenlig med eldstaden och att själva installeringen av rökkanalerna samt genomföringarna av rökkanalerna i förhållande till de omgivande konstruktionerna har gjorts i enlighet med brandbestämmelser och tillverkarens monteringsanvisningar.

Den som utför sotning ska ha avlagt yrkesexamen för sotare.

4.1.5 Annat i anslutning till brandsäkerhet

Vid placeringen av bastuugnar ska säkerhetsavstånd enligt monteringsanvisningarna beaktas. Kläder eller annat brännbart material får inte torkas ovanför eller i omedelbar närhet av en bastuugn.

4.1.6 Förvaring och användning av brännbara vätskor och flytgaser

Brännbara vätskor och flytgaser ska förvaras i enlighet med lagar, förordningar och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem samt i enlighet med räddningsmyndigheters instruktioner.

Det är förbjudet att göra upp öppen eld och röka i förvaringsrum för ovan nämnda ämnen samt vid hanteringen av dem.

4.2 Säkerhetsåtgärder för att förhindra stöld och inbrott

Vind, källare och andra gemensamma utrymmen i en byggnad ska hållas låsta så att obehöriga inte kan ta sig in i utrymmena. Fönster, dörrar och övriga öppningar till förvaringsplatserna ska med tanke på inbrott och stöld vara stängda på ett tillförlitligt sätt.

I fastigheten ska utses en person som ansvarar för nyckelkontrollen. I personens uppgifter ingår alla ärenden som hänför sig till låsning, såsom ändring av låskombination samt förvaring, överlåtelse och återlämning av service- och huvudnycklar. De överlåtna nycklarna ska bokföras och nycklarna återlämnas när nyckelinnehavaren har slutfört sitt uppdrag.

I ett nyckelskåp som är infällt i fastighetens yttervägg får man inte förvara fastighetens huvudnyckel.

Huvudnyckeln får inte överlåtas utöver till disponent, servicekarl och styrelsemedlem till någon annan än ett servicebolag och ifråga om affärsfastigheter till städ- och bevakningsföretag. Av ett företag till vilket nyckel överläts ska i avtalet förutsättas att dessa säkerhetsföreskrifter iakttas.

Nycklar till utrymmen som är i andras användning eller redskap som möjliggör inträde eller som används vid passerkontrollsystem och som innehåller av försäkringstagaren eller den försäkrade ska förvaras omsorgsfullt. I dessa får inte finnas kännetecken, med vilka en utomstående kan koppla dem till ett visst låssystem.

Dörrarna till kassaskåp eller kassavalv ska låsas efter användning och nycklarna till dem får inte förvaras i samma lägenhet.

Kassaapparater och kassaskrin ska olåsta och öppna lämnas i stängda förvaringsutrymmen.

4.3 Hur egendom skyddas mot läckageskador

För att förhindra att vattenledningsnätet och VVS-anordningarna fryser och för att förhindra läckageskador ska man se till att byggnaden är tillräckligt uppvärmd. Tomtvattenledningens avstängningsventil ska stängas eller bruksvattenpumpen fränkopplas då byggnaden under den kalla årstiden lämnas utan tillsyn över en vecka.

Vattenledningsnätet och VVS-anordningarna ska tömmas på vatten och tomtvattenledningens avstängningsventil utanför byggnaden stängas eller bruksvattenpumpen fränkopplas då byggnaden under den kalla årstiden lämnas utan uppvärmning.

Maskin eller anordning (t.ex. tvättmaskin) ska alltid anslutas till vattenledningsnätet med en egen avstängningsventil och en tryckhållfast påfyllningsslang. Tvättmaskinens avloppsslang ska vara fast ansluten till avloppsnätet eller så ska maskinen övervakas när

den är i gång. Avstängningsventilen till tvättmaskinens tryckslang ska stängas efter det att tvättprogrammet avslutats. Man ska följa med att rörfogarna håller tätt och se till att det inte finns veck på slangarna.

Gods som förvaras i den nedersta källarvåningen ska ställas på minst 10 cm höjd över golvytan. Med en källarvåning avses ett våningsutrymme vars golv helt eller delvis ligger minst en meter under markytan.

4.4 Skyddsåtgärder mot bräckageskador

Försäkrade maskiner ska underhållas på det sätt som importören eller tillverkaren förutsätter eller rekommenderar. Serviceåtgärder ska registreras.

De utrymmen där den försäkrade egendomen installeras och förhållandena vid användningen, såsom driftspänningen, luftfuktigheten och temperaturen, ska överensstämja med importörens eller tillverkarens rekommendationer.

Portabla datorer och liknande apparater ska under flygtransport förvaras i passagerarkabinen.

4.5 Övriga instruktioner

Minst en gång per dag ska utöver originalet två kopior i form av säkerhetskopior tas av system- och tillämpningsprogramvara samt data på datalagringsutrustning. Säkerhetskopian ska förvaras i ett för datamedier avsett brandsäkert säkerhetsarkiv, som ska ligga i en annan brandsektion än den där de andra kopiorna förvaras eller i ett datamedieskåp av minst klass S60 DIS.

Oljecisterner på fastigheten och oljerör i anslutning till dessa ska första gången besiktigas under det tionde bruksåret och stål-cisterner ska därefter besiktigas vart femte år och övriga cisterner vart tionde år. Från cisterner för uppvärmningsolja, vilka tagits ur bruk, ska uppvärmningsoljan avlägsnas, aggregaten ska göras ofarliga och påfyllningsstudsar ska avlägsnas före början av följande uppvärmningsperiod.

Fastighetens skick ska kontrolleras regelbundet och uppdagade brister och fel ska repareras utan dröjsmål. Kontroll- och reparationsåtgärder ska bokföras.

Takbrunnar samt vattenrännor och stuprör ska rengöras med regelbundna mellanrum.

Snö och is ska vid behov avlägsnas från taket på byggnader så att nedfallande is eller snö inte medför fara och så att konstruktionernas bärförmåga inte försvagas.

Fastighetsägaren ska se till att de trottoarer och gångvägar som fastigheten ansvarar för rengörs från snö och is samt vid behov sandas så att de inte medför halkrisk.

ES 5 VÄRDERINGS- OCH ERSÄTTNINGSBESTÄMMELSER

Denna försäkring är i enlighet med vad som antecknats i försäkringsbrevet antingen en fullvärdesförsäkring, varvid försäkringsobjektet är försäkrat utan överenskommet försäkringsbelopp och premien grundar sig på den anmälda volymen för byggnaden, eller en försäkring som grundar sig på ett överenskommet försäkringsbelopp.

5.1 Försäkringsbelopp

Egendomen är försäkrad till ett överenskommet försäkringsbelopp som antecknas i försäkringsbrevet för varje föremål eller egendomspost och som justerat med det i försäkringsbrevet antecknade indexet (se punkt ES 6 Indexvillkor) utgör den övre gränsen för ersättningen vid inträffad skada.

Försäkringsbeloppet är beräkningsgrund för försäkringspremien och utgör övre gränsen för ersättningen, men utgör däremot inte grund för skadans belopp eller värderingen av skadan.

Det värde på vilket försäkringsbeloppet grundar sig har antecknats i försäkringsbrevet. Något av nedan angivna värden tillämpas:

5.1.1 Återanskaffningsvärdet

Återanskaffningsvärdet är det belopp som behövs för att till samma plats anskaffa ny likadan eller närmast motsvarande egendom.

Om inte annat överenskommits med försäkringsbolaget, grundar sig försäkringsbeloppet på egendomens återanskaffningsvärde.

5.1.2 Dagsvärdet

Dagsvärdet är det belopp som fås när egendomens värdeminskning till följd av ålder, användning, föråldrad teknik, minskad användbarhet eller liknande dras av från återanskaffningsvärdet. Egendomens minskade användbarhet på grund av förändringar i de lokala förhållandena såsom nedläggning av näringsverksamhet eller liknande beaktas också. Då dagsvärdet fastställs beaktas för byggnaders del också egendomens verkliga värde. Med verkligt värde avses det penningbelopp, som skulle ha erhållits, om egendomen hade sålts normalt före skadan.

Dagsvärdet kan inte överskrida egendomens återanskaffningsvärde.

5.1.3 Första risk

Första risk är ett i försäkringsbrevet antecknat för försäkringsobjektet avtalat försäkringsbelopp. På förstäriskförsäkringen tillämpas inte underförsäkringsregler (se punkt 5.4.2 Underförsäkring).

5.2 Ersättningens omfattning

Försäkringen ersätter direkta sakskador på den försäkrade egendomen. Ersättningen för egendomen, för respektive föremål eller

egendomspost, uppgår till högst det överenskomna försäkringsbeloppet justerat med indexet vid skadetidpunkten (se ES 6 Indexvillkor).

Dessutom ersätter försäkringen nödvändiga kostnader för uppbrytning och igenläggning av den försäkrade byggnadens konstruktioner samt kostnader för grävning och fyllning av jord vid reparation av direkta sakskador eller vid återanskaffning.

5.3 Beräkning av egendomens värde och skadebeloppet vid sakskada

5.3.1 Skadebelopp enligt återanskaffningsvärdet

Skadebeloppet enligt återanskaffningsvärdet fås när den återstående egendomens värde (restvärdet) dras av från egendomens värde omedelbart före skadan. Bägge värdena beräknas enligt återanskaffningsvärdet. (Se ES 5.1.1)

Om den skadade egendomen kan repareras, är skadebeloppet lika med reparationskostnaderna, dock högst skillnaden mellan återanskaffningsvärdet och restvärdet.

Om emellertid egendomens värde minskat fram till tidpunkten för skadan så att dess dagsvärde var mindre än 50 % av återanskaffningsvärdet omedelbart före skadan, beräknas skadebeloppet enligt dagsvärdet (se punkt 5.1.2). Varje skadat föremål värderas för sig.

Från ersättningarna avdras de åldersavdrag som nämns i försäkringsvillkoren eller försäkringsbrevet. (Se ES 3.1.1, 5.3.4 - 5.3.5)

5.3.2 Skadebelopp enligt dagsvärdet

Skadebeloppet enligt dagsvärdet fås när den återstående egendomens värde (restvärdet) dras av från dagsvärdet. Bägge värdena beräknas enligt dagsvärdet. (Se ES 5.1.2)

Om egendomen kan repareras, är skadebeloppet lika med reparationskostnaderna, dock högst skillnaden mellan dagsvärdet och restvärdet.

Från ersättningarna avdras de åldersavdrag som nämns i försäkringsvillkoren eller försäkringsbrevet. (Se ES 3.1.1, 5.3.4 - 5.3.5)

5.3.3 Skadebeloppet vid förstärisk

Om egendomen har försäkrats med en förstäriskförsäkring avvikar ersättningen från ersättningen enligt återanskaffnings- och dagsvärdet till den del att bestämmelserna om underförsäkring inte tillämpas.

Från ersättningarna avdras de åldersavdrag som nämns i försäkringsvillkoren eller försäkringsbrevet. (Se ES 3.1.1, 5.3.4 - 5.3.5)

5.3.4 Skadebeloppet vid haveriskador på maskiner och anordningar som betjänar byggnaden

Vid ersättningsbara skador på sådan egendom som nämns i punkt ES 2.1.1 görs från samtliga reparations- och återanskaffningskostnader, inklusive i punkt ES 3.1.1 nämnda kostnader för sakskador, ett avdrag om 5 % per bruksår för varje påbörjat bruksår från det femte bruksåret. Bruksåren räknas från och med början av det kalenderår som följer på installeringsåret. Avdraget uträknas så att avskrivningsprocenten multipliceras med antalet hela bruksår.

5.3.5 Skadebeloppet vid läckageskador

Om en läckageskada uppkommit genom att vätska, ånga eller gas plötsligt och oförutsett läckt ut direkt ur

- den försäkrade byggnadens egna fasta vatten-, avlopps- eller värmeledning, ång-, gas- eller oljeledningar, oljebehållare, inre regnvattenavlopp, jacuzzi-, bubbelpool- eller simbassängsrörledning, eller ur en maskin eller anordning som är fast ansluten till dessa, eller
- den försäkrade byggnadens eget fasta förvaringskärl för ämnet,

görs ett åldersavdrag från samtliga byggnadens reparations- eller återanskaffningskostnader på basis av åldern hos den ledning, det rör eller annan anordning som orsakat skadan enligt följande tabell.

Åldern hos ledningen, röret eller annan anordning	%
11 20 år	10
21 30 år	20
31 40 år	40
41 50 år	50
över 51 år	60

Åldersavdraget uppgår dock högst till 20 000 euro per skada.

Åldern hos ledningen, röret eller annan anordning räknas från början av det kalenderår som följer på installationsåret.

5.3.6 Skadebeloppet vid haveri av lös egendom

På de reparations- eller återanskaffningskostnader som skadorna förorsakat görs ett årligt avdrag för varje påbörjat bruksår från och med det andra bruksåret enligt följande:

20 % om året

- kontorsmaskiner och kontorsutrustning
- datautrustning, t.ex. arbetsstationer och servrar samt kringutrustning till dessa, såsom skannrar och laserskrivare
- datatrafikutrustning
- telefoncentraler
- utrustning avsedd för inspelning och återgivning av ljud och bilder samt förstärkarutrustning 5 % om året
- övriga maskiner och övrig utrustning som ingår i lös egendom

Bruksåren räknas från och med början av det kalenderår som följer på ibruktagningsåret. Avdraget uträknas så att avskrivningsprocenten multipliceras med antalet hela bruksår.

Åldersavdrag görs inte, om skadan har förorsakats av eld utanför maskinen eller anordningen som kommit lös, åsknedslag, explo-

sion eller inbrott, rån, vätskeläckage ur byggnadens fasta rörledningar eller anordningar eller storm.

5.3.7 Mervärdesskatt

Då skadebeloppet beräknas beaktas bestämmelserna om mervärdesskatt. Momsandelen betalas inte, om den är avdragsgill i ersättningstagarens beskattning. Moms ersätts inte heller om den försäkrade har rätt till återbäring på moms.

5.4 Ersättningsbelopp

Ersättningsbeloppet fås när självriskens dras av från skadebeloppet.

5.4.1 Självrisker

Försäkringstagaren har en självrisk vid varje skadefall. Självriskens har antecknats i försäkringsbrevet. Andra villkor som gäller försäkringen och försäkringsbrevet kan innehålla bestämmelser för hur självriskens ska beräknas, såsom den förhöjda självriskens i brandförsäkringen vid skador som uppkommit vid heta arbeten.

5.4.1.1 Självrisk vid heta arbeten

Om en skada beror på att heta arbeten har utförts (se ES 4.1.1), är försäkringstagarens självrisk tio gånger den självrisk som anges i försäkringsbrevet, dock högst 20 000 euro eller ett sådant större självriskbelopp som anges i försäkringsbrevet.

5.4.1.2 Självriskens vid en brandskada på ett brandsäkert soptak eller en brandsäker djupbehållare

Självriskens dras inte av, om det brandsäkra soptaket eller den brandsäkra djupbehållaren har begränsat omfattningen på den ersättningsgilla brandskadan.

5.4.1.3 Självrisk vid läckageskador, som har minskat på grund av en läckagelarmordning

Självriskens dras inte av, om en läckageskada har minskat på grund av att en läckagelarmordning på försäkringsstället har begränsat omfattningen av läckageskadan genom sin funktion.

5.4.1.4 Självrisk vid läckageskador

Om skadan har förorsakats av vätska som runnit ut ur vattenarmatur eller anordning är självriskens vid varje skada 25 % av skadebeloppet, dock minst den självrisk som antecknats i försäkringsbrevet.

5.4.2 Underförsäkring

Fullvärdesförsäkring

Om den volym som anges i den objektsförteckning som utgör bilaga till försäkringsbrevet är mindre än byggnadens verkliga volym, ersätter försäkringen bara en så stor del av skadebeloppet som förhållandet mellan den i objektsförteckningen som utgör bilaga till försäkringsbrevet angivna volymen och den verkliga volymen utvisar. Den verkliga volymen beräknas enligt definitionen i RT-kortet 120.12.

Försäkring som grundar sig på försäkringsbelopp

Om försäkringsbeloppet är mindre än egendomens värde, är det fråga om underförsäkring. Vid en skada på underförsäkrad egendom eller ett underförsäkrat intresse ersätter försäkringen endast en så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och egendomens värde.

5.4.3 Överförsäkring

Försäkringen ersätter inte med anledning av en skada på överförsäkrad egendom mer än vad som behövs för att täcka skadan.

Fullvärdesförsäkring

Om den volym som anges i den objektsförteckning som utgör bilaga till försäkringsbrevet är större än byggnadens verkliga volym, rör det sig om överförsäkring.

Försäkring som grundar sig på försäkringsbelopp

Om försäkringsbeloppet är större än egendomens värde, är det fråga om överförsäkring.

5.5 Utbetalning av ersättning

Först utbetalas ersättning enligt dagsvärdet. Skillnaden mellan ersättningen enligt återanskaffningsvärdet och ersättningen enligt dagsvärdet betalas ut, när den skadade egendomen inom två år efter skadan har reparerats eller när ny egendom av samma slag och för samma användningsändamål har anskaffats till samma plats.

Rätt till skillnaden mellan ersättning enligt återanskaffningsvärdet och ersättningen enligt dagsvärdet har bara försäkringstagaren eller den för vilken försäkring för tredje man har tecknats. Rätten kan inte överföras.

Om byggandet fördröjs till följd av en myndighetsåtgärd, förlängs tvåårsfristen med dröjsmålstiden.

5.6 Restvärde av byggnad

5.6.1 Ersättning för minskat restvärde

Om ett byggnadsförbud eller en byggnadsbegränsning är i kraft enligt bestämmelser i byggnadslagen eller väglagen, och det därför inte är möjligt att utnyttja de byggnadsdelar som är kvar efter skadan för att återställa byggnaden i dess tidigare skick, ersätts också minskningen av restvärdet.

5.6.2 Undantagslov

Försäkringstagaren ska visa att ett byggnadsförbud eller en byggnadsbegränsning är i kraft.

På begäran av försäkringsbolaget ska försäkringstagaren söka undantagslov för att återställa byggnaden i dess tidigare skick samt, i händelse av avslag, söka ändring i beslutet. Försäkringstagaren ska på begäran av försäkringsbolaget bemyndiga försäkringsbolaget att representera honom i dispensärendet.

5.7 Övriga bestämmelser angående ersättning

5.7.1 Ersättning av ritningar m.m.

Ritningar, dokument, samt modeller och former ersätts bara om motsvarande egendom skaffas i stället för den skadade egendomen inom två år efter skadan. För under arbete varande manuskript och översättningsarbeten ersätts endast de andelar som man på grund av skadan är tvungen att göra på nytt för att slutföra ett oavslutat arbete.

5.7.2 Oavslutade arbeten

Om inte annat avtalats om försäkringsvärdet på en omsättnings-tillgång, beräknas värdet på oavslutade arbeten enligt de pris-sättningsgrunder som försäkringstagaren på förhand avtalat med beställaren. Ersättning betalas enligt de ovan nämnda prissättningsgrunderna upp till det värde den skadade egendomen hade i arbetsfasen vid skadetidpunkten.

5.7.3 Värdepapper

För aktier, mortifierbara obligationer, debenturer, andra masskuldebrevslån och andra mortifierbara finansiella instrument ersätts endast de kostnader som mortifieringen av dem förorsakar.

5.7.4 Alternativ till ersättning i pengar

Försäkringsbolaget har rätt att låta bygga eller reparera eller att skaffa förkommen eller skadad egendom i stället för att betala ersättning i pengar.

Försäkringsbolaget har rätt att utse en byggare eller reparatör, som återbygger eller reparerar skadan, eller utse inköpsställe, där motsvarande egendom skaffas.

5.7.5 Inteckningsbar egendom

För egendom i vilken inteckning kan fastställas betalas ersättning till försäkringstagaren först när han har klarlagt att egendomen inte är intecknad som säkerhet för gäld eller att inteckningsha-

varna gett sitt samtycke till att ersättningen betalas till försäkringstagaren (jfr 13 § företagsinteckningslagen och 17 kap. 8 § jordabalken).

För fastighet krävs ingen utredning om försäkringstagaren kan påvisa att

- skadan har reparerats
- säkerhet ställts för att ersättningen används för reparation av den skadade egendomen
- ersättningsbeloppet är ringa i förhållande till fastighetens värde eller
- när det annars är uppenbart att fordringsägarens möjlighet att inkassera sin fordran inte äventyras av att ersättningen lyfts.

5.7.6 Försäkringsbolagets rätt att lösa in skadad egendom

Den försäkrade egendomen förblir hos ägaren även då den skadats. Försäkringsbolaget har emellertid rätt att lösa in återstående egendom eller en del av den. Den egendom eller del av egendom som inlösts ersätts på samma grunder (antingen enligt återanskaffningsvärdet eller dagsvärdet) som en skada på föremålet eller egendomsposten ifråga.

5.7.7 Försäkringstagarens skyldighet att överlämna egendom som återfåts

Om försäkringstagaren får tillbaka förlorad egendom efter det att ersättning har betalats, ska han omedelbart överlämna egendomen till försäkringsbolaget eller återbetala ersättningen till denna del.

ES 6 INDEXVILLKOR

Försäkringen är bunden till det index som nämns i försäkringsbrevet.

6.1 Indexjustering av premien eller försäkringsbeloppet per försäkringsperiod

6.1.1 Fullvärdesförsäkring

Försäkringspremien är bunden till det index som nämns i försäkringsbrevet. Premien justeras den första dagen i varje försäkringsperiod. Premien justeras då med lika många procent som justeringsindexet avviker från basindexet.

Basindex utgörs av indexet för augusti månad året före försäkringens begynnelseår.

Justeringsindexet är indexet för augusti det kalenderår som föregår begynnelsemånaden i den försäkringsperiod som har antecknats i försäkringsbrevet.

6.1.2 Försäkring som grundar sig på försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppen i objektsförteckningen som fogats till försäkringsbrevet justeras den första dagen i varje försäkringsperiod. Försäkringsbeloppet justeras då med lika många procent som justeringsindexet avviker från basindexet. Samtidigt ökas försäkringsbeloppet med värdet av de investeringar som har gjorts och anmälts under försäkringsperioden.

Basindexet är indexet för den kalendermånad som infaller fem månader före den första försäkringsperiodens begynnelsemånad.

Justeringsindexet är indexet för den kalendermånad som infaller fem månader före den försäkringsmånad som anges i försäkringsbrevet.

Premierna ändras så att de motsvarar det justerade försäkringsbeloppet.

6.2 Försäkringsbelopp vid skadetidpunkten (gäller inte fullvärdesförsäkring)

Försäkringsbeloppet utgör vid skadetidpunkten lika många procent av det försäkringsbelopp enligt den objektsförteckning som

fogats till försäkringsbrevet som indexet för den kalendermånad som inföll fem månader tidigare utgör av basindexet.

I försäkringsbeloppet vid skadetidpunkten beaktas dessutom de byggnads- och maskininvesteringar som under försäkringsperioden har gjorts på det aktuella försäkringsstället innan skadan inträffade, dock med följande begränsningar

- investeringarna gäller den verksamhet i vilken den egendom som är försäkringsobjekt har använts,
- ökningen av försäkringsbeloppet till följd av indexförhöjningen och investeringar för varje punkt i försäkringsbrevet kan sammanlagt vara högst 15 % av det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, dock högst det i försäkringsbrevet nämnda beloppet.

ES 7 DUBBELFÖRSÄKRING

Om samma egendom har försäkrats mot samma skada med flera försäkringar, rör det sig om en dubbelförsäkring, varvid ersättningen beräknas enligt 59 § lagen om försäkringsavtal.

ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR

YL 1 VISSA CENTRALA BEGREPP

Försäkringstagare är den som ingått ett försäkringsavtal med OP Försäkring Ab eller med A-Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget).

I dessa villkor används benämningen försäkringsbolaget för försäkringsgivaren.

Den försäkrade är den till förmån för vilken en skadeförsäkring gäller.

En konsument är en person som skaffar en konsumtionsnyttighet huvudsakligen för annat ändamål än för den näringsverksamhet som han bedriver.

En försäkringstagare jämställd med en konsument är en sådan fysisk eller juridisk person som, med beaktande av arten och omfattningen av näringsverksamheten eller annan verksamhet samt förhållandena i övrigt, i egenskap av försäkringsgivarens avtalspart ska jämföras med en konsument.

Försäkringsperiod är den för försäkringen avtalade giltighetstiden, vilken antecknats i försäkringsbrevet. Ett fortgående försäkringsavtal fortsätter en avtalad försäkringsperiod i sänder, om inte någongdera avtalsparten säger upp avtalet.

Säkerhetsföreskrifter innebär en i försäkringsavtalet, försäkringsvillkoren eller i övrigt skriftligt ålagd skyldighet att följa anvisningar som syftar till att förhindra eller begränsa uppkomsten av en skada eller föreskrift om att den som nyttjar eller sköter försäkringsobjektet ska ha en viss kompetens.

Ett begränsande villkor är ett villkor eller en bestämmelse som ingår i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i något annat skriftligt avtal och som anger vilka skador som inte omfattas av försäkringen eller som begränsar försäkringsskyddet.

Försäkringstagare är den som ingått ett försäkringsavtal med OP Försäkring Ab eller med A-Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget).

I dessa villkor används benämningen försäkringsbolaget för försäkringsgivaren.

Den försäkrade är den till förmån för vilken en skadeförsäkring gäller.

En konsument är en person som skaffar en konsumtionsnyttighet huvudsakligen för annat ändamål än för den näringsverksamhet som han bedriver.

En försäkringstagare jämställd med en konsument är en sådan fysisk eller juridisk person som, med beaktande av arten och om-

fattningen av näringsverksamheten eller annan verksamhet samt förhållandena i övrigt, i egenskap av försäkringsgivarens avtalspart ska jämföras med en konsument.

Försäkringsperiod är den för försäkringen avtalade giltighetstiden, vilken antecknats i försäkringsbrevet. Ett fortgående försäkringsavtal fortsätter en avtalad försäkringsperiod i sänder, om inte någondera avtalsparten säger upp avtalet.

Säkerhetsföreskrifter innebär en i försäkringsavtalet, försäkringsvillkoren eller i övrigt skriftligt ålagd skyldighet att följa anvisningar som syftar till att förhindra eller begränsa uppkomsten av en skada eller föreskrift om att den som nyttjar eller sköter försäkringsobjektet ska ha en viss kompetens.

Ett begränsande villkor är ett villkor eller en bestämmelse som ingår i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i något annat skriftligt avtal och som anger vilka skador som inte omfattas av försäkringen eller som begränsar försäkringsskyddet.

YL 2 INFORMATION SOM SKA LÄMNAS INNAN FÖRSÄKRINGSAVTALET INGÅS

2.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

Innan ett försäkringsavtal ingås ska försäkringsbolaget ge försäkringssökanden den information som behövs för bedömning av försäkringsbehovet och för val av försäkring, såsom information om försäkringsbolagets egna försäkringsformer, premier och försäkringsvillkor. När informationen lämnas ska försäkringssökanden också göras uppmärksam på väsentliga begränsningar i försäkringsskyddet.

Vid distansförsäljning av försäkringar ska konsumenter eller försäkringstagare jämföras med konsumenter dessutom ges den förhandsinformation som avses i 6 a kap. i konsumentskyddslagen. Med distansförsäljning avses bl.a. försäljning av försäkringar per telefon eller via nätet.

2.1.1 Åsidosättande av försäkringsbolagets informationsplikt

2.1.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Om försäkringsbolaget eller dess representant vid marknadsföringen av en försäkring har givit försäkringstagaren bristfälliga, felaktiga eller vilseledande uppgifter, ska försäkringsbolaget efter det att felet upptäckts utan dröjsmål rätta de felaktiga uppgifterna. Försäkringsavtalet anses gälla med de rättade uppgifterna från och med den tidpunkt då försäkringstagaren meddelades om rättelsen.

2.1.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Om försäkringsbolaget eller dess representant vid marknadsföringen av en försäkring har underlåtit att ge försäkringstagaren behövlig information om försäkringen, eller har gett försäkringstagaren felaktiga eller vilseledande uppgifter, anses försäkringsavtalet gälla med det innehåll som försäkringstagaren har haft skäl att sluta sig till utgående från den information han fått.

2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt

2.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Med försäkringstagaren avses här även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Försäkringstagaren ska innan försäkringen meddelas ge korrekta och fullständiga svar på försäkringsbolagets frågor och även uppge sådana andra uppgifter som försäkringstagaren har förstått eller borde ha förstått att är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar. Försäkringstagaren och den försäkrade ska dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera upplysningar som de lämnat försäkringsbolaget och som de därefter har konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

2.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Försäkringstagaren och den försäkrade ska innan försäkringen beviljas ge korrekta och fullständiga svar på försäkringsbolagets frågor, vilka kan ha betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar.

Försäkringstagaren och den försäkrade ska dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera upplysningar som de lämnat försäkringsbolaget och som de konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

2.3 Åsidosättande av upplysningsplikten

2.3.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Med försäkringstagaren avses i denna punkt även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade vid uppfyllandet av sin upplysningsplikt har förfarit svikligt, är försäkringsavtalet inte bindande för försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget har rätt att behålla de betalda premierna också om försäkringen förfaller.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås.

Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse den omständighet, som den av försäkringstagaren eller den försäkrade lämnade oriktiga eller bristfälliga uppgiften gällt, har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas försäkringstagarens och den försäkrades eventuella uppsåt eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

2.3.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Om försäkringstagaren eller den försäkrade vid uppfyllandet av sin upplysningsplikt har förfarit svikligt, är försäkringsavtalet inte bindande för försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget har rätt att behålla de betalda premierna också om försäkringen förfaller.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås.

Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse den omständighet, som den av försäkringstagaren eller den försäkrade lämnade oriktiga eller bristfälliga uppgiften gällt, har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas försäkringstagarens och den försäkrades eventuella uppsåt eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

YL 3 INTRÄDANDET AV FÖRSÄKRINGSBOLAGETS ANSVAR OCH FÖRSÄKRINGS-AVTALETS GILTIGHET

3.1 När försäkringsbolagets ansvar inträder

Försäkringsbolagets ansvar inträder från den tidpunkt som parterna har kommit överens om. Om ingen annan tidpunkt har avtalats enskilt med försäkringstagaren, inträder försäkringsbolagets ansvar när försäkringsbolaget eller försäkringstagaren ger eller sänder ett antagande svar på den andra avtalspartens anbud.

Om det finns särskild anledning, till exempel att försäkringstagaren tidigare har försummat att betala premier, försäkringens typ eller giltighetstid, inträder försäkringsbolagets ansvar först när premien för försäkringsperioden är betald. En anteckning om betalningsförutsättningarna ska göras på premiefakturan.

Om försäkringstagaren har överlämnat eller avsänt en skriftlig försäkringsansökan till försäkringsbolaget och det är uppenbart att försäkringsbolaget skulle ha godkänt ansökan, ansvarar försäkringsbolaget också för skada som har inträffat efter det att ansökan överlämnades eller avsändes.

En försäkringsansökan eller ett godkännande svar som försäkringstagaren har överlämnat eller avsänt till försäkringsbolagets representant, anses ha överlämnats eller avsänts till försäkringsbolaget.

Om det inte är dokumenterat vid vilken tid på dygnet ett svar eller en ansökan har överlämnats eller avsänts, anses detta ha skett klockan 24.00.

3.2 Försäkringsavtalets giltighet

Försäkringsavtalet gäller antingen för viss tid eller fortlöpande.

Ett fortlöpande försäkringsavtal gäller efter den första försäkringsperiodens utgång för en avtalad försäkringsperiod i sänder, om inte försäkringstagaren eller försäkringsbolaget säger upp avtalet. Försäkringsavtalet kan upphöra att gälla också utan uppsägning av den orsak som nämns i punkt 16.4 (ägarbyte).

Ett försäkringsavtal för viss tid gäller under den överenskomna försäkringsperioden, om inte försäkringstagaren eller försäkringsbolaget säger upp avtalet eller om det inte på motsvarande sätt upphör att gälla av den orsak som nämns i punkt 16.4 (ägarbyte). Försäkringsavtalet kan upphöra att gälla också av andra orsaker, vilka nämns senare i punkterna 4.2.1 och 16.

YL 4 PREMIE

4.1 Betalning av försäkringspremien

4.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Premien ska betalas senast på den förfallodag som anges i försäkringsbolagets faktura. Den första premien behöver emellertid inte betalas förrän försäkringsbolagets ansvar har inträtt, om det inte i försäkringsvillkoren anges att betalning av premien är en förutsättning för att försäkringsbolagets ansvar ska inträda. Senare premier behöver inte betalas före den avtalade premieperiodens eller försäkringsperiodens början.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker försäkringsbolagets alla premiefordringar, har försäkringsbolaget rätt att bestämma vilka premiefordringar som ska avkortas med det belopp han betalar.

4.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Premien ska betalas senast på den förfallodag som anges i försäkringsbolagets faktura. Även om fakturan har en tidigare förfallodag, kan premien betalas inom en månad från det att försäkringsbolaget skickade fakturan till försäkringstagaren. Den första premien behöver emellertid inte betalas förrän försäkringsbolagets ansvar har inträtt, om det inte i försäkringsvillkoren anges att

betalning av premien är en förutsättning för att försäkringsbolagets ansvar ska inträda. Senare premier behöver inte betalas före den avtalade premieperiodens eller försäkringsperiodens början. Om försäkringsbolagets ansvar delvis inträder senare behöver premien för denna del av ansvaret inte betalas förrän ansvaret inträtt.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker försäkringsbolagets alla premiefordringar, har försäkringstagaren rätt att bestämma vilka premiefordringar som ska avkortas med det belopp han betalar.

Försäkringstagarens betalning används dock i första hand i enlighet med referensuppgifterna på fakturan, om inte försäkringstagaren i samband med betalningen skriftligen har meddelat något annat.

4.2 Dröjsmål med premien

4.2.1 Uppsägningsrätt på grund av dröjsmål

Om försäkringstagaren har försummat att betala premien på utsatt tid, har försäkringsbolaget rätt att säga upp en frivillig försäkring att upphöra 14 dagar efter det att uppsägningsmeddelandet har avsänts.

Om försäkringstagaren betalar hela premien före uppsägningstidens utgång, upphör försäkringen likväl inte när uppsägningstiden löper ut. Försäkringsbolaget ska nämna om denna möjlighet i uppsägningsmeddelandet.

Om försäkringstagaren är en konsument eller en försäkringstagare jämställd med en konsument och försummelsen att betala premien har berott på att försäkringstagaren råkat i betalnings-svårigheter på grund av sjukdom, arbetslöshet eller av någon annan särskild orsak, huvudsakligen utan egen förskyllan, upphör försäkringen trots uppsägningen först 14 dygn efter det att hindret bortfallit.

Försäkringen upphör dock senast tre månader efter uppsägnings-tidens utgång. Försäkringstagaren ska senast inom uppsägnings-tiden skriftligt meddela försäkringsbolaget om denna betalnings-svårighet.

4.2.2 Dröjsmålsränta samt indrivnings- och rättegångskostnader

Om premien inte betalas inom utsatt tid, ska för dröjsmålstiden betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Försäkringsbolaget är enligt lagen om indrivning av fordringar berättigat till ersättningar för de kostnader indrivningen förorsakat. Om premier drivs in på rättslig väg, har försäkringsbolaget också rätt till lagstadgade rättegångsavgifter och rättegångskostnader. Försäkringsbolaget kan också överföra indrivningen av sin fordran till en tredje part.

4.3 Betalning av försenad premie

Om försäkringstagaren betalar hela den försummade premien efter det att försäkringen har upphört, inträder försäkringsbolagets ansvar dagen efter det att premien har betalats. Försäkringen gäller då till utgången av den ursprungligen avtalade försäkringspe-rioden, räknat från det att försäkringen på nytt trätt i kraft.

Om försäkringsbolaget likväl inte på nytt önskar återuppliva en försäkring som har upphört att gälla, ska försäkringsbolaget inom 14 dygn efter det att premien har betalats meddela försäkringsta-garen sin vägran att ta emot premien.

4.4 Återbetalning av premie

Om försäkringen upphör före avtalad tidpunkt, har försäkrings-bolaget rätt till premie endast för den tid under vilken bolagets ansvar har varit i kraft. Återstoden av den redan betalda premien ska återbetalas till försäkringstagaren. Premien återbetalas dock inte om den försäkrade eller försäkringstagaren förfarit svikligt i sådana fall som avses i punkt 2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt.

Den premie som ska återbetalas räknas ut på så sätt att en andel som motsvarar den tid under vilken försäkringen varit i kraft dras av från premien för den försäkringsperiod som premieåterbetalningen gäller enligt följande formel:

$$\text{Premie för försäkringsperioden} \left(\frac{\text{giltighetstiden i dygn}}{\text{säkringsperioden i dygn}} \times \text{premie för försäkringsperioden} \right) = \text{Premie för försäkringsperioden}$$

Försäkringsbolaget drar av 50 euro i handläggningsavgift från en premie som ska återbetalas, alternativt uppbärs en i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i något annat avtal mellan försäkringsbolaget och försäkringstagaren angiven minimipremie för försäkringen.

Premien återbetalas inte separat om den premie som ska återbetalas är mindre än det belopp som anges i lagen om försäkringsavtal.

4.5 Kvittning mot premie som ska återbetalas

Försäkringsbolaget kan dra av obetalda förfallna premier och andra förfallna fordringar från en premie som ska återbetalas. Om det belopp som ska återbetalas inte räcker till för att täcka alla förfallna fordringar, används beloppet för betalning av fordringarna på de sätt som anges i punkt 4.1 i enlighet med de allmänna kvittningsbestämmelserna.

YL 5 INFORMATION SOM SKA LÄMNAS UNDER AVTALETS GILTIGHETSTID

5.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

5.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Då försäkringsavtalet ingåtts ska försäkringsbolaget till försäkringstagaren överlämna försäkringsbrevet, andra avtal som gäller försäkringens innehåll, om sådana har uppgjorts, och försäkringsvillkoren, om de inte har överlämnats tidigare eller om annat inte avtalats om detta.

Under försäkringens giltighetstid ska försäkringsbolaget årligen informera försäkringstagaren om försäkringsbeloppet och andra sådana omständigheter beträffande försäkringen som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren.

Om försäkringsbolaget eller dess representant under försäkringens giltighetstid har givit försäkringstagaren bristfälliga, oriktiga eller vilseledande uppgifter, ska försäkringsbolaget efter det att felet upptäckts utan dröjsmål rätta de felaktiga uppgifterna. Försäkringsavtalet anses gälla med de rättade uppgifterna från och med den tidpunkt då försäkringstagaren meddelades om rättelsen.

I fråga om givande av information efter ett inträffat försäkringsfall tillämpas bestämmelsen i 9 § 2 momentet i lagen om försäkringsavtal.

5.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Då försäkringsavtalet ingåtts ska försäkringsbolaget till försäkringstagaren överlämna försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren, om försäkringsvillkoren inte redan tidigare har överlämnats.

Under försäkringens giltighetstid ska försäkringsbolaget årligen informera försäkringstagaren om försäkringsbeloppet och andra sådana omständigheter beträffande försäkringen som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren (årsmeddelande).

Om försäkringsbolaget eller dess representant under försäkringens giltighetstid har givit försäkringstagaren bristfällig, felaktig eller vilseledande information, anses försäkringsavtalet gälla med det innehåll som försäkringstagaren har haft skäl att sluta sig till utgående från den information han fått, om denna bristfälliga, oriktiga eller vilseledande information kan anses ha inverkat på försäkringstagarens förfarande. Detta gäller dock inte information som

försäkringsbolaget eller dess representant efter en inträffad skada har lämnat om en framtida ersättning.

5.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid fareökning

5.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Med försäkringstagaren avses i denna punkt även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Försäkringstagaren ska utan dröjsmål, senast inom 14 dygn, meddela försäkringsbolaget, om det i de uppgifter som lämnades när försäkringsavtalet ingicks eller som antecknats i försäkringsbrevet har skett en väsentlig förändring som innebär fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när försäkringsavtalet ingicks.

Väsentliga fareökande förändringar är till exempel att försäkringsobjektets användningsändamål ändras, att det repareras, ändras eller utvidgas, förändrade transportförhållanden eller förändringar i den försäkrade verksamheten.

Om upplysningsplikten försummas, har försäkringsbolaget rätt att nedsätta den ersättning som betalas ur försäkringen eller att helt avslå kravet på ersättning.

Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas, vilken betydelse den förändrade omständighet som ökade faran har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaksamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren försummar sin plikt att upplysa försäkringsbolaget om ändringar som väsentligt ökat faran under försäkringsperioden, har försäkringsbolaget rätt att säga upp försäkringen med stöd av punkt 16.2.1.7.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

5.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Försäkringstagaren ska underrätta försäkringsbolaget om en förändring senast en månad efter det att han erhållit det första årsmeddelandet efter förändringen, om det i de uppgifter som lämnades när försäkringsavtalet ingicks eller som antecknats i försäkringsbrevet har skett en väsentlig förändring som innebär fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när försäkringsavtalet ingicks. Försäkringsbolaget ska påminna försäkringstagaren om denna skyldighet i årsmeddelandet.

Väsentliga fareökande förändringar är till exempel att försäkringsobjektets användningsändamål ändras, att det repareras, ändras eller utvidgas, förändrade transportförhållanden eller förändringar i den försäkrade verksamheten.

Om upplysningsplikten försummas har försäkringsbolaget rätt att nedsätta ersättningen eller att helt avslå kravet på ersättning om försäkringstagaren har försummat upplysningsplikten uppsåtligt eller av oaksamhet som inte kan anses vara ringa.

Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas, vilken betydelse den förändrade omständighet som ökade faran har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaksamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga

och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

YL 6 SKYLDIGHET ATT FÖRHINDRA OCH BEGRÄNSA UPPKOMST AV SKADA

6.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade ska iaktta de säkerhetsföreskrifter som ingår i försäkringsbrevet eller försäkringsvillkoren eller i övrigt har givits skriftligt. Om den försäkrade uppsätligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas, vilken betydelse åsidosättandet av säkerhetsföreskrifterna har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren är en konsument eller en försäkringstagare jämställd med en konsument, kan vid ansvarsförsäkring ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås på grund av den försäkrades oaktsamhet bara om den försäkrade har åsidosatt sin plikt uppsätligt eller av grov oaktsamhet, eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen.

Trots den försäkrades förfarande betalar försäkringsbolaget dock ur ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat driva in av den försäkrade. Ersättning betalas dock inte om den försäkrade uppsätligt har försummat att iaktta säkerhetsföreskrifter.

6.2 Skyldighet att avvärja och begränsa en skada dvs. räddningsplikten

När en skada inträffar eller är omedelbart hotande ska den försäkrade eller den som identifieras med den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att avvärja och begränsa skadan. Om skadan förorsakats av en utomstående, ska den försäkrade vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bevaka försäkringsbolagets rätt gentemot skadevållaren. Den försäkrade ska t.ex. försöka klarlägga skadevållarens identitet. Om skadan har förorsakats genom en straffbar gärning, ska den försäkrade utan dröjsmål meddela polismyndigheterna detta och i domstol kräva straff för brottsförfärdarna, om försäkringsbolagets fördel så kräver. Den försäkrade ska även i övrigt iaktta de föreskrifter som försäkringsbolaget utfärdat för att avvärja och begränsa en skada.

Försäkringsbolaget ersätter skäligen kostnader för uppfyllande av ovan nämnda skyldighet att avvärja och begränsa en skada även om försäkringsbeloppet därigenom skulle överskridas.

Om den försäkrade uppsätligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin ovan avsedda plikt, kan ersättningen till honom nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse åsidosättandet har haft för uppkomsten eller begränsandet av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren är en konsument eller en försäkringstagare jämställd med en konsument, kan vid ansvarsförsäkring ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås på grund av den försäkrades oaktsamhet bara om den försäkrade har åsidosatt sin plikt uppsätligt eller av grov oaktsamhet, eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen.

Trots den försäkrades förfarande betalar försäkringsbolaget dock ur ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat driva in av den försäkrade.

rade. Ersättning betalas dock inte om den försäkrade uppsätligt har åsidosatt sin plikt.

YL 7 FÖRORSAKANDE AV FÖRSÄKRINGSFALL

7.1 Försäkringsfall som förorsakas uppsätligt

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar gentemot en försäkrad som har förorsakat försäkringsfallet uppsätligt.

7.2 Grov oaktsamhet eller samt bruk av alkohol eller narkotika

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försäkringsfallet, kan ersättningen till honom nedsättas eller hans krav på ersättning avslås.

Då man överväger om ersättningen i ovan nämnda fall ska nedsättas eller avslås beaktas vilken betydelse den försäkrade personens åtgärder har haft på uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade personen och arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om den försäkrade har förorsakat skadan av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har bidragit till skadan, betalar försäkringsbolaget dock ur ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat driva in till följd av att den försäkrade befunnits vara insolvent vid utsköning eller konkurs.

7.3 Inverkan av alkohol eller annat rusmedel på skada vid motorfordonsförsäkringar

Vid övervägande av om ersättning ska utbetalas med stöd av en motorfordonsförsäkring tillämpas förutom det i punkterna 7.1. och 7.2. anförda följande:

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet vid framförande av fordon i sådant tillstånd att alkoholhalten i hans blod under eller efter färden uppgick till minst 1,2 promille eller han hade minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, betalas ersättning bara av särskilda skäl. Samma förfarande tillämpas om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet då han annars har framfört fordon under sådan påverkan av alkohol eller annat rusmedel än alkohol eller under gemensam påverkan av alkohol och annat rusmedel att hans förmåga till felfria prestationer var kännbart nedsatt.

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet vid framförande av fordon under påverkan av alkohol eller annat rusmedel än alkohol eller under gemensam påverkan av alkohol och annat rusmedel i andra än i föregående stycke nämnda fall, kan ersättningen nedsättas beroende på vilken andel han hade i skadan.

YL 8 IDENTIFIKATION

Vad som ovan har sagts om den försäkrade i fråga om förorsakande av skada, iakttagande av säkerhetsföreskrifter eller uppfyllande av räddningsplikt ska på motsvarande sätt tillämpas på den som

- med den försäkrades samtycke är ansvarig för ett försäkrat motordrivet fordon eller släpfordon, fartyg eller luftfartyg,
- tillsammans med den försäkrade äger och nyttjar den försäkrade egendomen eller
- bor i gemensamt hushåll med den försäkrade och använder försäkrad egendom tillsammans med honom.

Vad som ovan har sagts om den försäkrade i fråga om iakttagande av säkerhetsföreskrifter ska på motsvarande sätt tillämpas på den som på grund av att han står i arbets- eller tjänsteförhållande till försäkringstagaren ska sörja för att säkerhetsföreskrifterna iakttas.

YL 9 OTILLRÄKNELIGHET OCH NÖDLÄGE

Försäkringsbolaget får inte för att frita sig från eller begränsa sitt ansvar åberopa punkterna 6 och 7 ovan, om den försäkrade när han förorsakade en skada eller åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller skyldigheten att avvärja och begränsa skadan var yngre än år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han inte skulle ha kunnat dömas till straff för brott.

Försäkringsbolaget får inte för att frita sig från eller begränsa sitt ansvar åberopa punkterna 5, 6 och 7 ovan, om den försäkrade när han förorsakade en fareökning eller en skada eller åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller skyldigheten att avvärja och begränsa skadan var yngre än år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han inte skulle ha kunnat dömas till straff för brott.

Vad som i denna punkt har sagts om den försäkrade ska även tillämpas på den som i punkt 8 identifieras med den försäkrade.

YL 10 ERSÄTTNINGSFÖRFARANDE

10.1 Ersättningssökandens skyldigheter

Den ersättningssökande ska omedelbart underrätta försäkringsbolaget om försäkringsfallet. Försäkringsbolaget ska också beredas tillfälle att inspektera skadan. Brott ska utan dröjsmål anmälas till polismyndigheterna.

Den som yrkar på ersättning ska till försäkringsbolaget överlämna sådana handlingar och uppgifter som behövs för utredningen av försäkringsbolagets ansvar. Hit hör t.ex. de handlingar och uppgifter med vilkas hjälp det kan konstateras om en skada har inträffat, hur stor skada som har uppkommit och till vem ersättningen ska utbetalas (till exempel polisprotokoll, anmälan om brott, gravationsbevis och utredning om inteckningshavare). Den som yrkar på ersättning är skyldig att införskaffa de utredningar som han bäst får tillgång till.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att betala ersättning förrän det har erhållit ovan nämnda utredningar.

Om den som yrkar på ersättning efter en skada svikligt har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga uppgifter, vilka är av betydelse för utredningen av skadan och försäkringsbolagets ansvar, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås enligt vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

10.2 Preskription av rätt till ersättning

Försäkringsersättning ska sökas hos försäkringsbolaget inom ett år från det att ersättningssökanden fått kännedom om försäkringens giltighet, försäkringsfallet och skadepåföljden med anledning av försäkringsfallet. Ersättningsanspråket ska i varje händelse framläggas inom tio år från det att försäkringsfallet inträffat eller, om försäkringen tecknats i händelse av skadeståndsskyldighet, från det att skadepåföljden uppkommit. Med framläggande av ersättningsanspråk jämföras anmälan om försäkringsfallet. Om ersättningsanspråk inte framläggs inom denna tid, förlorar ersättningssökanden sin rätt till ersättning.

10.3 Försäkringsbolagets skyldigheter

Efter inträffad skada ska försäkringsbolaget till den som yrkar på ersättning lämna uppgifter om försäkringens innehåll och om förfarandet vid ansökan om ersättning. Eventuella förhandsuppgifter till ersättningssökanden om framtida ersättning, ersättningsbelopp eller sätt att betala ersättningen inverkar inte på prestations-skyldigheten enligt försäkringsavtalet.

Försäkringsbolaget ska med anledning av en inträffad skada utan dröjsmål, och senast en månad efter det att bolaget fått de handlingar och uppgifter som är nödvändiga för utredandet av dess ansvar, betala ut ersättning enligt försäkringsavtalet eller meddela att någon ersättning inte betalas. Om ersättningsbeloppet inte är

ostridigt, ska försäkringsbolaget dock betala den ostridiga delen av ersättningen inom ovan angiven tid.

Ett ersättningsbeslut som gäller ansvarsförsäkring ska försäkringsbolaget meddela också till den skadelidande.

Om ersättning för annat än kostnader eller förlust av förmögenhet betalas ut till en omyndig person, ska försäkringsbolaget meddela förmyndarmyndigheten i den omyndiges hemkommun om försäkringsersättningen, ifall ersättningens totalbelopp är större än 1 000 euro.

På försenad ersättning ska försäkringsbolaget betala dröjsmåls-ränta enligt räntelagen.

10.4 Kvittning mot försäkringsersättning

Försäkringsbolaget kan dra av obetalda förfallna premier och andra förfallna fordringar från en ersättning som ska betalas. Om alla förfallna fordringar inte kan kvittas mot det ersättningsbelopp som ska betalas, används beloppet för betalning av fordringarna på de sätt som anges i punkt 4.1 i enlighet med de allmänna kvittningsbestämmelserna.

YL 11 FÖRSÄKRINGERSÄTTNING

11.1 Överförsäkring och berikandeförbud

Egendom eller intresse är överförsäkrat, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt överstiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att med anledning av en skada som har gällt överförsäkrad egendom eller ett överförsäkrat intresse betala ut mera i ersättning än vad som behövs för att täcka skadan. Om försäkringsbeloppet dock väsentligt grundar sig på en värdering som har gjorts av försäkringsbolaget eller dess representant, ska ersättningen betalas enligt försäkringsbeloppet, utom i det fall att värderingen påverkats av att försäkringstagaren uppsättligt har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter.

11.2 Underförsäkring

Egendom eller intresse är underförsäkrat, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt överstiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Försäkringsbolaget är skyldigt att med anledning av en skada som har gällt underförsäkrad egendom eller ett underförsäkrat intresse ersätta endast en så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och egendomens eller intressets värde. Vid bedömning av underförsäkring jämförs försäkringsbeloppet vid uträkning av ersättning enligt återanskaffningsvärdet med egendomens återanskaffningsvärde och vid uträkning av ersättning enligt dagsvärdet med egendomens dagsvärde.

Om försäkringsbeloppet dock väsentligt grundar sig på en värdering som har gjorts av försäkringsbolaget eller dess representant, ska ersättning betalas enligt skadebeloppet, dock högst upp till försäkringsbeloppet.

YL 12 KRIG, KÄRNSKADA OCH SANKTIONER

12.1 Krig och kärnskada

12.2 Sanktioners inverkan på ersättningen

Ett försäkringsbolag, dess dotterbolag eller en nätverkspartner som skriver ut en lokal försäkring är inte skyldig att utbetala ersättning, skadestånd, avvärjningskostnader eller utrednings- eller rättegångskostnader, om betalningen av sådana ersättningar eller kostnader strider mot beslut som fattats av Förenta nationernas säkerhetsråd, mot sanktioner eller förordningar som EU ställt eller antagit eller mot sanktioner som Förenta staterna ställt eller mot lagstiftningen.

YL 13 SÖKANDE AV ÄNDRING I FÖRSÄKRINGSBOLAGETS BESLUT

Försäkringstagaren eller ersättningssökanden har olika medel till sitt förfogande för att få försäkringsbolagets beslut ändrat. Om saken inte kan redas ut i samråd med försäkringsbolaget, kan han be om råd och handledning vid Försäkrings- och finansrådgivningen eller anhålla om en rekommendation om avgörande av en behörig nämnd. Den som är missnöjd kan också väcka talan mot försäkringsbolaget.

13.1 Självrättelse

Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden misstänker ett fel i försäkringsbolagets beslut, har han rätt att få närmare information om de omständigheter som har lett fram till avgörandet. Försäkringsbolaget ska korrigera beslutet om nya utredningar ger anledning till detta.

13.2 Försäkrings- och finansrådgivningen och de nämnder som utfärdar rekommendationer om avgöranden

Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden är missnöjd med försäkringsbolagets beslut, kan han be om råd och handledning vid Försäkrings- och finansrådgivningen. Byrån är ett opartiskt organ som har till uppgift att ge konsumenterna råd i försäkrings- och ersättningsärenden. Försäkringsbolagets beslut kan hänskjutas till Försäkringsnämnden, som verkar i anslutning till Försäkrings- och finansrådgivningen. Nämnden har till uppgift att ge rekommendationer om avgöranden i tvister som gäller tolkning och tillämpning av lag och försäkringsvillkor i försäkringsförhållanden.

Försäkringsbolagets beslut kan också hänskjutas till konsumenttvistenämnden, som ger rekommendationer om avgöranden med stöd av konsumentskyddslagstiftningen.

Nämnderna tar inte upp till behandling ett ärende som har behandlats eller anhängiggjorts vid domstol. Rådgivningsservicen och nämndernas utlåtanden erhålls avgiftsfritt.

13.3 Tingsrätt

Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden inte nöjer sig med försäkringsbolagets beslut, kan han väcka talan mot försäkringsbolaget. Talan kan väckas antingen vid tingsrätten på parternas hemort i Finland eller vid tingsrätten på försäkringsbolagets hemort eller på skadeorten i Finland, såvida inte annat följer av Finlands internationella avtal.

Talan med anledning av försäkringsbolagets beslut ska väckas inom tre år efter det att parten fått skriftligt besked om försäkringsbolagets beslut och om denna tidsfrist. Sedan tidsfristen löpt ut föreligger inte längre rätt att väcka talan.

Behandling i nämnd avbryter preskriptionstiden för rätten att väcka talan.

YL 14 FÖRSÄKRINGSBOLAGETS REGRESSRÄTT

14.1 Försäkringsbolagets regressrätt gentemot tredje man

Den försäkrades rätt att kräva skadestånd av tredje man som är ersättningsansvarig för skadan övergår till försäkringsbolaget till den del bolaget har ersatt skadan.

Om skadan har förorsakats av tredje man i egenskap av privatperson, arbetstagare, tjänsteman eller annan med dessa enligt skadeståndslagens 3 kapitel 1 § jämställbar person, uppkommer för bolaget regressrätt gentemot den ifrågakvarande personen endast om denne förorsakat skadan uppsåtligt eller av grov oaktsamhet eller om han är ersättningsansvarig för skadan oberoende av oaktsamhet.

14.2 Övriga fall där regressrätt förekommer

Om skadan har orsakats vid framförande av motorfordon, har OP utöver vad som anges i punkt 9.12.1 ovan rätt att återkräva ersättning som bolaget har betalat på grund av en skada

- av motorfordonets ägare, förare, passagerare eller innehavare om denne har förorsakat skadan uppsåtligt eller av grovt vållande
- av den som genom vårdslöshet har förorsakat en skada vid framförande av ett fordon som olovligt tagits i bruk
- av den som framförde det motorfordon som förorsakade skadan, om denne då skadan inträffade framförde fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans blod under eller efter färden uppgick till minst 1,2 promille eller var sådan att det fanns minst 0,53 mg alkohol per liter utandningsluft
- av den som framförde det motorfordon som förorsakade skadan, om denne då skadan inträffade framförde fordonet under sådan påverkan av alkohol eller annat berusningsmedel än alkohol, eller under gemensam påverkan av alkohol och annat berusningsmedel, att hans förmåga till felfria prestationer var kännbart nedsatt.
- Om försäkringsbolagets regressrätt gentemot en försäkringstagare, försäkrad eller person som identifieras med den försäkrade stadgas i övrigt i 75 § 4 mom. lagen om försäkringsavtal.

YL 15 ÄNDRING AV FÖRSÄKRINGSAVTAL

15.1 Ändring av avtalsvillkor under försäkringsperioden

Försäkringsbolaget har rätt att under försäkringsperioden ändra premien eller andra avtalsvillkor så att de motsvarar de nya förhållandena,

- om försäkringstagaren eller den försäkrade har åsidosatt sin upplysningsplikt enligt punkt 2.2 eller
- om det under försäkringsperioden har skett en sådan förändring som avses i punkt 5.2 i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet.

Efter att ha fått kännedom om en sådan omständighet ska försäkringsbolaget utan obefogad dröjsmål sända ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet ska nämnas att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

15.2 Ändring av avtalsvillkor vid övergång till ny försäkringsperiod

15.2.1 Försäkringar för företag och samfund

Denna villkorspunkt tillämpas på försäkringar som har börjat 1.1.2014 eller senare.

Försäkringsbolaget har rätt att inför övergången till en ny försäkringsperiod ändra försäkringsvillkoren, premier och övriga avtalsvillkor.

Ändringarna tillämpas från ingången av följande försäkringsperiod. Försäkringsbolaget ska meddela om ändringar senast en månad före övergången till en ny försäkringsperiod. Försäkringen fortsätter i förändrad form, om försäkringstagaren inte skriftligen säger upp den före övergången till en ny försäkringsperiod.

Om försäkringen har börjat före 1.1.2014, tillämpas villkorspunkt 15.2.2.

15.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämställs med konsumenter

A. Anmälningsförfarande

Försäkringsbolaget har rätt att inför övergången till en ny försäk-

ringsperiod ändra försäkringsvillkoren, premien och övriga avtalsvillkor, då grunden för ändringen utgörs av

- ny eller ändrad lagstiftning eller en myndighetsföreskrift,
- en oförutsedd förändring i omständigheterna (t.ex. internationell kris, exceptionell naturföreteelse, katastrofartad olycka),
- förändring i det index som försäkringen är bunden vid och som anges i försäkringsbrevet,
- förändring i försäkringens skadestånd.

Utöver de ovan nämnda har försäkringsbolaget rätt att

- för olika grupper av försäkringstagare definiera olika premiesättningsgrunder enligt skaderisk samt
- rätt att i avtalsvillkoren göra mindre ändringar som inte påverkar försäkringsavtalets huvudsakliga innehåll.

Om försäkringsbolaget företar ändringar av ovan beskriven art i försäkringsavtalet, ska bolaget i samband med premiefakturan sända försäkringstagaren ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet ska nämnas att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

B. Ändringar som förutsätter att försäkringen sägs upp

Om försäkringsbolaget ändrar försäkringsvillkor, premier eller övriga avtalsvillkor i andra fall än sådana som nämnts ovan i punkt A, eller om bolaget utelämnar en kraftigt marknadsförd förmån ur försäkringen, ska försäkringsbolaget säga upp försäkringen att upphöra när försäkringsperioden går ut. Uppsägningen ska ske skriftligen senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

YL 16 FÖRSÄKRINGSAVTALETS UPPHÖRANDE

16.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen

16.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Försäkringstagaren har rätt att säga upp en fortlöpande försäkring genom ett skriftligt meddelande

- en månad före försäkringsperiodens utgång
- inom 30 dygn från det att meddelandet om en ändring i villkoren eller en premiehöjning har avsänts
- när försäkrad egendom byter ägare och försäkringstagarens försäkringsbehov därmed upphör. (Försäkringen kan då avslutas från och med den dag då äganderätten övergick)

En uppsägning ska göras skriftligt, i annat fall är den inte giltig.

En tidsbestämd försäkring upphör utan uppsägning när den bestämda tiden går ut. Försäkringstagaren har inte rätt att säga upp försäkringen att upphöra tidigare, om inte annat avtalas.

16.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Försäkringstagaren har rätt att när som helst säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden. Uppsägningen ska ske skriftligt. Annan uppsägning är ogiltig. Om försäkringstagaren inte har angivit något senare datum, upphör försäkringen att gälla när uppsägningsmeddelandet har överlämnats eller avsänts till försäkringsbolaget.

Någon uppsägningsrätt finns emellertid inte om den för försäkringsavtalet avtalade giltighetstiden är kortare än 30 dygn.

16.2 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen under försäkringsperioden

16.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden,

16.2.1.1 om den försäkrade eller försäkringstagaren innan försäkringen meddelades har lämnat oriktiga eller bristfälliga upplys-

ningar och om försäkringsbolaget inte skulle ha meddelat försäkringen om det hade känt till det rätta sakförhållandet,

16.2.1.2 om det under försäkringsperioden, i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet har skett en förändring som innebär en väsentlig fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks.

16.2.1.3 om den försäkrade eller försäkringstagaren uppsätligt eller av grov oaktsamhet har åsidosatt en säkerhetsföreskrift,

16.2.1.4 om den försäkrade eller försäkringstagaren har förorsakat skadan uppsätligt eller av grov oaktsamhet,

16.2.1.5 om den försäkrade eller försäkringstagaren efter skadan svikligt har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar,

16.2.1.6 om det inträffar en skada som ska ersättas enligt de villkor som tillämpas på försäkringen,

16.2.1.7 om försäkringstagaren har försummat den upplysningsplikt som avses i villkorspunkt 5.2 (upplysningsplikt vid fareökning), eller

16.2.1.8 om försäkringstagaren har försatts i konkurs.

Med försäkringstagaren avses i punkterna 16.2.1.1–16.2.1.7 även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Om försäkringsbolaget har en i punkterna 16.2.1.1–16.2.1.8 angiven uppsägningsrätt som gäller en försäkring och försäkringsbolaget utnyttjar denna rätt, kan bolaget samtidigt säga upp också försäkringstagarens övriga försäkringar.

Försäkringsbolaget ska, efter att ha fått vetskap om uppsägningsgrunden, utan obefogat dröjsmål säga upp försäkringen skriftligt. Försäkringen upphör att gälla en månad efter det att uppsägningsmeddelandet har avsänts.

Försäkringsbolagets rätt att säga upp en försäkring på grund av underlåten premiebetalning bestäms enligt punkt 4.2.1.

16.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden,

16.2.2.1 om den försäkrade eller försäkringstagaren innan försäkringen meddelades har lämnat oriktiga eller bristfälliga upplysningar och om försäkringsbolaget inte skulle ha meddelat försäkringen om det hade känt till det rätta sakförhållandet,

16.2.2.2 om det under försäkringsperioden, i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet har skett en förändring som innebär en väsentlig fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks.

16.2.2.3 om den försäkrade eller försäkringstagaren uppsätligt eller av grov oaktsamhet har åsidosatt en säkerhetsföreskrift,

16.2.2.4 om försäkringstagaren eller den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet uppsätligt eller av grov oaktsamhet, eller

16.2.2.5 om den försäkrade eller försäkringstagaren efter skadan svikligt har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar.

Försäkringsbolaget ska, efter att ha fått vetskap om uppsägningsgrunden, utan obefogat dröjsmål säga upp försäkringen skriftligt. I uppsägningsmeddelandet ska uppsägningsgrunden nämnas. För-

säkringen upphör att gälla en månad efter det att uppsägningsmeddelandet har avsänts.

Försäkringsbolagets rätt att säga upp en försäkring på grund av underlåten premiebetalning bestäms enligt punkt 4.2.1.

16.3 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen vid försäkringsperiodens utgång

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringsperiodens utgång. I uppsägningsmeddelandet ska uppsägningsgrunden nämnas. Meddelandet om uppsägningen ska sändas senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

16.4 Ägarbyte

Försäkringsavtalet upphör att gälla, om den försäkrade egendomen övergår till en annan ny ägare än till försäkringstagaren själv eller dennes dödsbo. Om en skada inträffar inom 14 dagar efter äganderättens övergång, har den nye ägaren dock rätt till ersättning, om han inte själv har tecknat en försäkring för egendomen.

Om andra försäkringar har fogats till egendomsförsäkringen, t.ex. en ansvars-, rättsskydds- eller avbrottsförsäkring, upphör en sådan försäkring omedelbart att gälla då egendomen övergår till ny ägare.

16.5 Byte av försäkringsbolag

De frivilliga försäkringarna för ett motorfordon upphör utan uppsägning den dag då det i fordonsregistret har antecknats att trafikförsäkringen för motorfordonet har överförs till ett annat försäkringsbolag.

YL 17 TREDJE MANS RÄTT

17.1 Övriga försäkrade till förmån för vilka en egendomsförsäkring gäller

Utöver vad som i de egentliga försäkringsvillkoren i anslutning till ifrågavarande försäkring i övrigt har stadgats om den försäkrade, gäller, om inte annat avtalats, en egendomsförsäkring (direkt sakskada) till förmån för ägare, den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll, den som har panträtt eller retentionsrätt i egendomen samt även i övrigt till förmån för den som bär risken för egendomen.

17.2 Den försäkrades ställning när en skada har inträffat

Gentemot en försäkrad som avses i punkt 17.1 får försäkringsbolaget, i syfte att nedsätta ersättningen eller avslå kravet på ersättning, åberopa stadgandena om försäkringstagarens eller en annan försäkrads åsidosättande av upplysningsplikt (punkt 2.2) eller anmälan om fareökning (punkt 5.2) endast i det fall att den försäkrade före skadan hade eller borde ha haft kännedom om försäkringstagarens eller någon annan försäkrads förfarande.

Varje försäkrad har rätt till den ersättning som betalas ut med anledning av en skada. Försäkringstagaren får dock med bindande verkan för den försäkrade förhandla med försäkringsbolaget samt lyfta ersättningen, utom då den försäkrade nämns vid namn i avtalet eller har uppgivit att han själv bevakar sin rätt eller då det är fråga om en inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen.

17.3 Företrädesrätt till ersättning

Gäller en egendomsförsäkring till förmån för en fysisk eller juridisk person som till säkerhet för sin fordran har panträtt i egendomen, har denne, även om fordran inte har förfallit till betalning, rätt att före ägaren få betalning ur ersättningen, om ägaren inte har reparerat skadan eller ställer säkerhet för reparationen. Vad som här sagts gäller på motsvarande sätt till förmån för en fysisk eller juridisk person som har retentionsrätt i egendomen till säkerhet för en fordran som förfallit till betalning.

Ägaren har rätt att få betalning ur ersättningen före den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll.

Angående en inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen gäller vad som stadgats om inteckningshavares rätt till försäkringsersättning.

17.4 Den skadelidandes rätt till ersättning vid ansvarsförsäkring

Den skadelidande har vid ansvarsförsäkring rätt att kräva ersättning enligt försäkringsavtalet direkt av försäkringsbolaget om den försäkrade har försatts i konkurs eller annars är insolvent. Om ett ersättningskrav riktas till försäkringsbolaget, ska bolaget utan obefogat dröjsmål underrätta den försäkrade om saken samt ge honom tillfälle att lägga fram en utredning om försäkringsfallet. Den försäkrade ska också informeras om ärendets senare handläggningsskeden. Om försäkringsbolaget godkänner den skadelidandes ersättningskrav, är godkännandet inte bindande för den försäkrade.

17.5 Den skadelidandes rätt att söka ändring

Den skadelidande har rätt att med anledning av försäkringsbolagets ersättningsbeslut väcka talan mot försäkringsbolaget eller hänskjuta ärendet till Försäkringsnämnden eller konsumenttvistenumnden enligt punkt 13.

YL 18 LAG SOM TILLÄMPAS

På försäkringen tillämpas finsk lag.

